

i malíř písma zpracovávají bité (tepané) zlato, stříbro a barvy bronzové; kdežto však pozlačovači přináležejí jakožto výhradné právo t. zv. pozlacování polamentové a on tedy musil by přirozeně oprávněn býti ke všem pracím, při kterých potřebí jest pokládati zlatem, nelze s druhé strany malíři písma upírati práva k olejovému pozlacování a to z toho důvodu, že se asi málokdy přihodí, aby malíř dotyčná písma teprve sám vymaloval a dříve vyznačil a pak pozval si ku provedení pozlačovače, a to tím méně, ježto obyčejně na takovémto pozlaceném poli provádí se barvou stíny nebo ozdoby, k čemuž by pak opět malíř oprávněn byl (obch. a živn. komora vídeňská sb. č. 3175).

Ku nastoupení řemeslné živnosti malířů pokojů opravňuje ve smyslu min. nařízení ze dne 13. září 1897 č. 219 ř. z. odst. 9 (závěrečná věta): vysvědčení odborné a zvláštní školy pro květinové malířství při umělecko-průmyslové škole v Praze, pak oddělení pro dekorativní malířství při státní průmyslové škole v Krakově.

Živnost materialistů viz Drogerie.

Živnost mechanická.

Živnost mechanická přináležejí k živnostem řemeslným.

I. P o j e m.

Živnost mechaniků zabývá se zřizováním hromosvodů, elektrických přístrojů signálových a poplašných, závodů k elektrickému osvětlování, výrobou elektrotherapeutických, akustických, chirurgických, mathematických a meterologických a fysikálních přístrojů, strojůměrů, nástrojů nivellačních, dálkoměrů (sloužících zejména ve válce k posouzení různých vzdáleností k účelům válečným), fotografických aparátů, a jiných zařízení ku vrtání lebky (Trepanirungsvorrichtungen), k zavádění telegrafů, telefonů atd.

II. Pokud jde o některé sporné otázky vyvolané mezi oprávněnými jednotlivých blízkých živností, vzpomenouti jest zejména těchto dobrozdání obchodních a živnostenských komor (uveřejněných ve sbírce Freyově a Marešově): Výroba šicích strojů spadá v obor živnosti mechanické; mechanikům musí se též dovoliti správký šicích strojů a součástí jejich, jakož i obstarávání komisionářského prodeje šicích strojů, jelikož dle § 37 řádu živn. nemá místa obmezení kterékoli živnosti jedině na prodej zboží vlastní výroby (obch. a živnost. komora v Linci); dle dobrozdání obch. a živnost. komory chebské jest však vyřizování správek na šicích strojích zcela zvláštním zaměstnáním odborným, k němuž nevyhledávají se podmínky nutné ku provozování živnosti mechanické; jinak ovšem mohl by býti požádán průkaz o zaměstnání v některé továrně na šicí stroje, jelikož pro výkony stroje záleží na tom, aby správka vyřizována byla rukou dovednou a odbornou. Dle dobrozdání, jež v této otázce pronesla obch. a živn. komora vídeňská, jest správka šicích strojů, nehledí-li se ku provozování továrnímu, živností řemeslnou, k jejímuž samostatnému provozování potřebí jest nezbytně průkazu zvláštní způsobilosti pro živnost hotovitelů strojů, kovářů věcí jemných, zámečnicků nebo mechaniků požadovaného a kteroužto živnost sluší subsumovati pod pojem této poslední živnosti (t. j. mechanické).

Zřizování, pokud se týká, připevňování hromosvodů, jakož i zhotovování telefonů a telegrafů v domě spadá v obor živnosti mechanické (srv. obch. a živn. komora pražská). Výnosem min. vnitra ze dne 12. září 1884 č. 3783 vyhlášeno, že zařizování elektrických zvonků nebo telegrafického

spojení vnitř jednotlivých bytů a budov vyloučeno jest z obvodu státního regálu, kamž jinak zapadá jak vedení telegrafické tak i telefonické, a že se ponechává průmyslu domácímu, pokud při zřízení potřebného vedení pomocí drátů není cizí vlastnictví obtěžováno a pokud nepřekročí se veřejné ulice a náměstí. Tam, kde těmto podmínkám vyhověno není, a koncesse nutna jest, musí se bez nejmenších závad udělití zejména mechanikům vždy, pokud a jestliže jde toliko o vedení telegrafického spojení v nějakém domě a pokoji a to z toho důvodu, že instalatérská práce tu dozajista nevyhledává téže způsobilosti, jako instalace rozsáhlých elektrických podniků. Mechanikovi nelze přiznati práva ku vykonávání prací stavebního zámečnictví, jelikož podstatně rozdílny jsou podmínky ony, jež ku nastoupení obou těchto živností opravňují; důkazem toho jest, že živnost zámečnicků a mechaniků uvádí se v min. nař. ze dne 30. června 1884 č. 110 ř. z. v různých skupinách řemeslných živností. Mechaniku potřebno jest daleko většího technického vzdělání přípravného, kdežto na zámečnickovi požaduje se ruční obratnost a dovednost potřebná ku výkonu jeho živnosti. Mechanikovi, zejména mechanikovi zabývajícímu se výrobou hospodářských strojů, bude ovšem i nutno znáti se dokonale v řemesle zámečnickém, aby mohl zhotovovati železné součástky k mechanismu potřebné. Než okolnost tato nepropůjčuje mu ještě oprávnění k tomu, aby prováděl veškery práce zapadající do živnosti zámečnicků stavebních (obch. a živn. komora v Innomostí).

V jednom dobrozdání společenstva strojníků, mechaniků a instalatérů prohlašuje se mechanik za oprávněna jak ku výrobě tak i ku prodeji optických fyzikálních a chirurgických přístrojů a aparátů, pokud nejsou určeny k účelům operačním. Při oné pestrosti předmětů sem spadajících lze si snadno vysvětliti, že v oboru mechaniky a stavby strojů vyvinují se specialisté, a zjevem v okolnostech svůj původ majícím jest, že k. př. takový mechanik, který se zanáší speciálně zhotovováním theodolitů, objednáva si ony částky, jež mají optickým funkcím vzpomenutých přístrojů vyhovovati, opětně u mechanika zabývajícího se hlavně výrobou předmětů ryze optické účely sledujících, a který se tedy nazývá i optikem, právě na označení a ku vyměření oné skutečnosti, že se zabývá výrobou těchto nástrojů. Podobně má se věc i ohledně t. zv. fyzikálních přístrojů, meteorologických aparátů, telegrafů, fotografických aparátů, akustických přístrojů atd.

III. Montéři zaměstnaní u mechaniků.

V jistém případě jednalo se o rozluštění té otázky, má-li monteur zaměstnaný při výrobě fyzikálních nástrojů vlastnost živnostenského pomocníka; otázku tuto rozhodlo pak min. vnitř ve shodě s ministerstvem obchodu v ten smysl, že montér má v živnostenském podniku svého službovatele na starosti sestavovati a přezkoumávati přístroje fyzikální, a že činnost tato beze vsí pochybnosti tvoří určitou fási v pravidelném živnostenském výrobním procesu vzpomenuté právě živnosti. Jakkoli tedy obstarávání těchto prací předpokládá vyšší stupeň zručnosti a intelligence, čemuž ostatně bývá takto i při kterékoli jiné práci kvalifikované, nelze dotyčného (montéra) přece ještě řaditi v kategorii individuí ustanovených pro vyšší úkony služební ve smyslu § 73. řádu živn. a to z té příčiny, že i ve velkých závodech, továrně provozovaných počítáni jsou obyčejní montéři k živnostenským podnikům a proto v podnicích netovárních není dozajista

postavení montérovo takové, že by montéra bylo lze vyjmouti z kruhu osob, náležejících k stavu dělnickému.

Po nařízení ministerstva obchodu ve srozumění s minist. kultu a vyučování ze dne 29. května 1893 č. 97 ř. z. opravňuje vysvědčení na odchodnou z odborné školy elektrotechnické při technologickém průmyslovém museu ve Vídni k nastoupení živnosti mechanické; dále přiznána tato moc i vysvědčení z mistrovské školy pro mechanicko-technické živnosti při státní průmyslové škole v X. okrese obce vídeňské (srv. min. nař. ze dne 13. září 1897 č. 219 ř. z.).

Živnost mědikovecká.

Živnost mědikovecká přináleží k živnostem řemeslným.

I. Všeobecně pojímá v rozsahu svém živnost mědikovců výrobu a správkou veškerého zboží úplně nebo z větší části zhotovovaného z mědi, červené, žluté a bílé mosazi, bez rozdílu, zda se při tom kovy svařují, čili nic, dále též i prodej zboží jinde vyrobeného z těchto kovů, pokud se týká, z této směsi kovové (dobrozdání obch. a živn. komory v Innomostí).

II. Co se dotýče odborů zvláštních, uvéstí jest, že na př. přísluší k živnosti mědikovecké i zřizování hromosvodů, kteréž dosaváde i mědikovci skutečně provozovali, což se úplně srovnává se zvláštním rázem prací při tom se vyskytujících; jednáť se při tom o schopnosti co do zpracování (obrábění) kovů, jichž nabytí lze toliko vyučením se a delším praktickým zaměstnáním v některé ze jmenovaných právě živností, jež se obráběním kovů zabývají. Jsou tudíž ku zřizování hromosvodů právě tak mědikovci, jako mechanikové, zámečníci a kováři oprávněni již základem svého živnostenského listu (obch. a živn. komora vídeňská). Mědikovci jsou dále oprávněni pokrývati střechy železným a cinkovým plechem. Rovněž nelze spatřovati v tom, když mědikovec převezme správkou přístřešních žlabů, ještě nijakého přestoupení živnosti mědikovecké, jelikož od nepamětných dob neobmezovali se mědikovci jedině na vlastní práce měděné a na venkově bývali by při takovémto obmezování dostatečného zaměstnání ani obživy neměli, a proto jsou poukázáni k tomu, aby podle příležitosti a potřeby žanášeli se i zhotovováním jiných prací plechových. Rovněž nikdy nedají se poměry živnostnictva na venkově pracujícího posuzovati podle poměrů příslušných živností ve městech, kdež mědikovci mají příliš mnoho práce s výrobky ryze měděnými, a nemohou snad ani přijímati práce i z jiných kovů a kde ostatně obecenstvu skorem napořád posloužití mohou i klempíři sami (obch. a živn. komora vídeňská). Mědikovci jsou jen oprávněni obráběti měď a mohou použití i jiných kovů, ku př. mosazi, železa atd. jen potud, pokud kovů těchto k úplnému dohotovení svých tovarů potřebí mají (obch. a živn. komora v Bolzanu). Mědikovci přináleží vyřizovati správkou železného náčiní právě tak, jako klempířům (vým. místodrž. dolnorak. ze dne 23. března 1883 č. 3489). Chtějí-li mědikovci zřizovati vodovody, zakročiti musí o udělení koncesse, kteráž se jim vzhledem k tomu, že mědikovci důsledkem dlouholetého obyčeje i toto živnostenské oprávnění vykonávali, uděliti musí s prominutím zvláštního průkazu příslušné způsobilosti (obch. a živn. komora liberecká). Jak mědikovci, tak i mosazníci oprávněni jsou zhotovovati kohoutky, záklopy (ventily) a šrouby z mosazi na rourách měděných a železných, dále při kádích a kotlech (obch. a živn. komora brněnská).